

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการทรัพย์สิน หรือรายได้ของผู้ต้องขัง

ในบทนี้ผู้วิจัย จะกล่าวถึงมาตรการตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหรือรายได้ของผู้ต้องขัง ซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการศึกษา หลักกฎหมายขององค์การสหประชาชาติ กับหลักกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐ ฟินแลนด์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ทราบถึงหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหรือรายได้ของผู้ต้องขัง เพื่อศึกษาวิเคราะห์หลักกฎหมายการจัดการทรัพย์สิน หรือรายได้ของผู้ต้องขังระหว่างกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศและ หลักกฎหมายของต่างประเทศดังต่อไปนี้

3.1 มาตรการตามกฎหมายระหว่างประเทศ

3.1.1 ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ค.ศ. 1955 (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners 1955)

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ค.ศ. 1955¹ นี้ได้มีการประชุมที่กรุง เจนีวา เดือนสิงหาคม ในปี ค.ศ. 1955 หรือ พ.ศ. 2498 เป็นข้อกำหนดที่สหประชาชาติได้มีมติ รับรองให้ใช้ตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม 2498 โดยเป็นการรวบรวมความคิดเห็นและการปฏิบัติของแต่ละ ประเทศในภูมิภาคต่างๆ ของโลกมาพิจารณาแก้ไขและได้วางหลักเกณฑ์เป็นข้อกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำเพื่อให้ แต่ละประเทศได้นำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไปใช้เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานด้านราชทัณฑ์ภายในประเทศของตน

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง มิใช่กฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันให้รัฐสมาชิกของสหประชาชาติต้องกระทำตามและไม่มีอำนาจบังคับในกรณีที่รัฐสมาชิก

---

¹ องค์การสหประชาชาติ.(1955). แปลโดย กรมราชทัณฑ์. (2504). *ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้อง*. นนทบุรี: กรมราชทัณฑ์. หน้า 54.

กระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนดนี้ หากแต่เป็นเพียงข้อกำหนดที่สหประชาชาติจัดทำขึ้นมาเพื่อมุ่งหมายให้หลักเกณฑ์ในข้อกำหนดเป็นแนวคิดเบื้องต้นของการวางหลักการและวิธีปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง รวมถึงการบริหารงานของราชทัณฑ์ องค์การสหประชาชาติมีแนวคิดว่าการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศต่าง ๆ มีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำจะช่วยให้อิทธิพลมนุษยชนของผู้ต้องขังได้รับความคุ้มครองมากขึ้น

เนื่องจากข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำนี้นับเป็นมาตรฐานในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำว่ามีความเท่าเทียมหรือมีการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนเพียงใด ดังนั้น การส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังก็เท่ากับเป็นการส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ คุ้มครองถึงสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังด้วย²

โดยข้อกำหนดนี้เป็นหนึ่งในภารกิจที่กรมราชทัณฑ์ของประเทศไทยต้องปฏิบัติตาม เนื่องจากมีการกำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2545 ตามความในข้อ 1 ซึ่งบัญญัติว่า “ให้กรมราชทัณฑ์มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กรพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไข พื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดีโดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย ของกระทรวง หลักอาชญาวิทยาและหลักทัณฑ์วิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ”

ดังนั้น กรมราชทัณฑ์ของประเทศไทยจึงมีหน้าที่ตามกฎหมายภายในที่จะต้องกำหนดแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเท่าที่ไม่ขัดต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแห่งภูมิศาสตร์ภายในประเทศ

ส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ต้องขังในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น ปรากฏอยู่ในส่วนที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป เรื่องการรักษาทรัพย์สินของผู้ต้องขัง (retention of prisoners' property) ข้อ 43³ ซึ่งกำหนดว่า

“(1) เงิน ของมีค่า เสื้อผ้า และสิ่งของอื่นของผู้ต้องขังซึ่งตามข้อบังคับของเรือนจำไม่ยอมให้เก็บรักษาเองเมื่อนำเข้ามาในเรือนจำขณะรับตัวนั้นให้ทางเรือนจำรักษาไว้ให้ปลอดภัยในสภาพที่เรียบร้อยและจัดทำบัญชีทรัพย์สิน โดยเจ้าของลงชื่อกำกับไว้

² จุฑามาศ พวงภู. (2558). *การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ต้องขังในระบบกฎหมายไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายเอกชน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 15.

³ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 43.

(2) บรรดาสิ่งของและเงินจะต้องมอบคืนให้ผู้ต้องขังเมื่อปล่อยตัว เว้นแต่จะอนุญาตให้ใช้เงินในเรือนจำได้หรือได้ส่งของนั้นออกไปจากเรือนจำก่อนแล้ว หรือจำเป็นต้องทำลายเสื้อผ้ามิให้แพร่โรคร้าย การมอบคืนให้แก่เจ้าของลงชื่อกำกับด้วย

(3) เงินหรือทรัพย์สินที่ผู้ต้องขังรับมาจากภายนอกเรือนจำให้อนุโลมปฏิบัติเหมือนกัน

(4) ถ้าผู้ต้องขังนำยารักษาโรคใดๆ เข้ามาให้แพทย์วินิจฉัยและสั่งว่าควรจะใช้อย่างไร

จากความรู้ที่ปรากฏ เป็นการยืนยันว่าผู้ต้องขังยังมีสิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป แต่ความรู้นี้เป็นกรกล่าวถึงการจัดการทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่นำเข้ามาภายในเรือนจำหรือกรณีที่ผู้ต้องขังได้รับทรัพย์สินมาจากภายนอกเรือนจำ โดยให้ทางเรือนจำเป็นผู้เก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ และเมื่อผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัว ทางเรือนจำจะต้องส่งมอบคืนให้กับผู้ต้องขัง อย่างไรก็ตาม แม้จะไม่มีกรกล่าวถึงเรื่องการจัดการทรัพย์สินและรายได้ของผู้ต้องขังไว้โดยตรง แต่ก็ได้หมายความว่าผู้ต้องขังจะไม่มีสิทธิดังกล่าว

ข้อกำหนดที่ใช้แก่นักโทษขังเด็ดขาดหรือผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุกได้วางหลักการไว้ว่าการที่ผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำก็เป็นการตัดผู้ต้องขังออกจากโลกภายนอก อันก่อให้เกิดความเครียด ความกลุ้มใจ ความอึดอัดต่างๆ แก่ผู้ต้องขังมากพอแล้ว เรือนจำจึงไม่ควรกระทำการใดที่ทำให้สถานการณ์ของผู้ต้องขังเลวร้ายลงไปอีก⁴ เพราะการที่ผู้ต้องขังถูกจำคุกก็เพื่อป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมเท่านั้น แต่การที่จะทำให้สังคมปลอดภัยจากอาชญากรรมในระยะยาวได้มีความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตัวเป็นคนดีและหาเลี้ยงชีพของตนได้เมื่อได้รับการปล่อยตัวกลับเข้าสู่สังคม⁵ โดยการช่วยเหลือผู้ต้องขังนั้นควรกระทำทุกวิธีเท่าที่สามารถกระทำได้เพื่อแก้ไขเยียวยาปัญหาที่เกิดแก่ผู้ต้องขัง และการปฏิบัตินั้นควรให้มีความสอดคล้องกับผู้ต้องขังแต่ละคนตามความจำเป็นทั้งในด้านความคิดและจิตใจของผู้ต้องขังด้วย⁶ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรทำให้ชีวิตในเรือนจำกับชีวิตอิสระภายนอกเรือนจำ มีความแตกต่างกันน้อยที่สุด เพื่อมิให้ผู้ต้องขังรู้สึกว่าคุณค่า ไร้คุณค่า ไร้ความรับผิดชอบ หรือขาดการเคารพในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ไป⁷ และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น ไม่ควรทำให้ผู้ต้องขังรู้สึกว่าตนถูกตัดออกจากสังคม แต่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอยู่ ดังนั้น องค์กรต่างๆ ทางสังคมจึงควรยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือทั้งพนักงานเรือนจำและผู้ต้องขัง อันเป็นการสร้างและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการ

⁴ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 57.

⁵ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 58.

⁶ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 59.

⁷ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 60.

ฟื้นฟูผู้ต้องขังเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถกลับเข้าไปอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างปกติสุข และเพื่อเป็นการป้องกันและรักษาไว้ซึ่งสิทธิต่างๆ ทางแพ่ง สิทธิแห่งความมั่นคงทางสังคม และประโยชน์ทางสังคมอย่างอื่นของผู้ต้องขัง การดำเนินการต่างๆ จึงต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมายและคำพิพากษาของศาลด้วย⁸

ส่วนที่เกี่ยวกับการทำงานของผู้ต้องขังในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น ปรากฏอยู่ในส่วนที่ 2 โดยการคุ้มครองการทำงานของผู้ต้องขังนั้นเพื่อไม่ให้มีการใช้งานผู้ต้องขังในลักษณะที่เป็นแรงงานทาส จึงกำหนดว่างานที่ให้ผู้ต้องขังทำนั้นจะต้องไม่มีลักษณะเป็นการทรมานให้หลายจำและผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษแล้วต้องทำงานภายในบังคับแห่งความสมบูรณ์ทางกายและจิตใจตามที่แพทย์ได้วินิจฉัยโดยให้ผู้ต้องขังทำงานที่เกิดประโยชน์ในปริมาณพอที่จะไม่ให้เกินกำลังผู้ต้องขังตามจำนวนชั่วโมงทำงานปกติประจำวันส่วนลักษณะงานที่จัดให้ผู้ต้องขังทำควรเป็นงานที่คงไว้หรือเพิ่มพูนสมรรถภาพของเขาที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริตเมื่อพ้นโทษไปแล้วเท่าที่สามารถทำได้ กรณีผู้ต้องขังที่เป็นผู้เยาว์ควรจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกวิชาชีพในงานที่เป็นประโยชน์และบังเกิดผลกำไร และสิทธิในการเลือกงานที่ทำ ผู้ต้องขังสามารถเลือกงานที่ตนประสงค์จะทำได้ภายในกรอบวิชาชีพที่เหมาะสมและตามความต้องการของทางการเรือนจำและการรักษาระเบียบวินัย⁹

ส่วนสภาพของการทำงานจะต้องมีวิธีการจัดงานและวิธีทำงานให้มีคล้ายคลึงงานอิสระนอกเรือนจำมากที่สุดที่จะทำให้เพื่อเตรียมผู้ต้องขังให้ชินต่อชีวิตทำงานตามปกติทั่วไป และจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนได้เสียของผู้ต้องขังและการฝึกวิชาชีพของเขาดีกว่าผลกำไรที่เรือนจำจะได้จากงานที่ผู้ต้องขังทำ¹⁰

ส่วนงานประเภทอุตสาหกรรมกำหนดได้ไว้ว่า งานอุตสาหกรรมและงานกิจกรรมที่เรือนจำจัดให้ผู้ต้องขังทำนั้นควรที่เรือนจำจะดำเนินการเองโดยตรงไม่ใช่ทำสัญญาจ้างกับเอกชน และถ้าให้ผู้ต้องขังทำงานซึ่งไม่ใช่งานของเรือนจำจะต้องให้อยู่ในความกำกับดูแลของเจ้าพนักงานเรือนจำและผู้จ้างแรงงานผู้ต้องขังนั้น ๆ จะต้องจ่ายค่าจ้างในอัตราปกติให้แก่เรือนจำตามผลผลิตที่ผู้ต้องขังทำได้ ทั้งนี้เงินเสียแต่งานนั้นจะเป็นของหน่วยราชการด้วยกัน¹¹

⁸ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 61.

⁹ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 71.

¹⁰ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 72.

¹¹ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 73.

การทำงานภายในเรือนจำควรจะให้มีการระมัดระวังเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและอนามัยของผู้ต้องขังตามกฎหมายเช่นเดียวกับคนงานที่เป็นอิสระภายนอก ให้มีข้อกำหนดค่าชดเชยทำขวัญผู้ต้องขังที่ได้รับบาดเจ็บจากการทำงานรวมทั้งการเจ็บป่วยเนื่องจากงานนั้นทั้งนี้จะต้องไม่น้อยกว่าที่คนงานที่เป็นอิสระภายนอกได้รับตามกฎหมาย¹²

จำนวนชั่วโมงทำงานของผู้ต้องขังสูงสุดในวันหนึ่งและสัปดาห์หนึ่งพึงกำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎกระทรวงโดยพิจารณาตามข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้กับคนงานที่เป็นอิสระภายนอก ชั่วโมงทำงานที่กำหนดจะต้องมีวันหยุดพักผ่อนสัปดาห์ละ 1 วัน และมีเวลาเพียงพอสำหรับศึกษาและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและการฟื้นฟูเพื่อให้กลับเข้าสู่สังคม¹³

ส่วนค่าตอบแทนการทำงาน ควรมีระบบจ่ายค่าตอบแทนการทำงานของผู้ต้องขังอย่างยุติธรรม ซึ่งตามระบบดังกล่าวควรยินยอมให้ผู้ต้องขังใช้เงินที่เขาได้รับน้อยอย่างน้อยก็ บางส่วนเพื่อซื้อของใช้สอยตามที่ได้รับอนุมัติและส่ง ไปให้ครอบครัวของเขาได้ด้วย และตามระบบนี้ทางราชการควรกันเงินส่วนหนึ่งให้ผู้ต้องขังได้รับสะสมไว้มอบให้ผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษ¹⁴

จากข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำงานของผู้ต้องขัง จะเห็นว่าเป็นการให้ความคุ้มครองตั้งแต่ลักษณะของการทำงาน เพื่อให้ผู้ต้องขังถูกใช้งานเยี่ยงทาสเหมือนในอดีตที่มีการแก้แค้นทดแทนและยังให้ความสำคัญกับการมีอิสระเสรีในการดูแลสุขภาพอนามัย วันหยุดพักผ่อนจากการทำงานและที่สำคัญคือการคุ้มครองเรื่องรายได้จากการทำงานซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีพทั้งในระยะเวลาที่ถูกจำคุกและเวลาที่ต้องปล่อยตัวพ้นโทษ จึงได้กำหนดให้ผู้ต้องขังได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานที่เป็นธรรมและต้องมีฝ่ายที่ดูแลการเงินของผู้ต้องขังในระหว่างรับโทษ

ดังนั้น ข้อกำหนดดังกล่าว เป็นการมองถึงปัญหาและอนาคตที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษได้ หากไม่ให้ความสำคัญกับปัจจัยพื้นฐานทางการเงินตามที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า หากให้ผู้ต้องขังได้มีสิทธิในการจัดการทรัพย์สินหรือรายได้ของคนในระหว่างรับโทษ จึงน่าจะเป็นการลดภาระและปัญหาในการกระทำความผิดหรือก่อความเดือดร้อนขึ้นในสังคมได้

¹² ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 74.

¹³ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 75.

¹⁴ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง. ข้อ 76.

3.1.2 การคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุก (Body of Principles for the Protection of All Form Detention or Imprisonment 1988)

หลักการคุ้มครองบุคคลผู้ถูกคุมขัง ค.ศ. 1988 ตามมติที่ประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 1988 ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังในด้านต่าง ๆ ตามมติที่นำมาปฏิบัติมีรายละเอียดดังนี้

หลักข้อที่ 1 ผู้ถูกคุมขังหรือจำคุกทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและด้วยความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

หลักข้อที่ 4 การกักขังหรือจำคุกหรือมาตรการทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนสิทธิของบุคคลภายใต้การกักขังหรือจำคุกใดๆ จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของอำนาจตุลาการอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักข้อที่ 5 (1) หลักเกณฑ์ที่ปรากฏนี้ จะใช้กับทุกคนภายในรัฐซึ่งไม่มีความแตกต่างใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างด้านเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา หรือความเชื่อทางศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่น ๆ เช่น ชาตินิยมชาติพันธุ์หรือสถานะทางสังคม และรวมถึงสถานที่เกิดหรือสถานะอื่นใด (2) มาตรการดังกล่าว ถูกกำหนดขึ้นเพื่อปกป้องสิทธิและสถานภาพพิเศษของสตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีที่ตั้งครรภ์และมารดาที่ต้องเลี้ยงลูก เด็กและเยาวชน รวมทั้งคนวัยชรา คนป่วยหรือคนพิการจะ โดยไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ การใช้มาตรการดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานของศาลหรือหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจ

หลักข้อที่ 6 ภายใต้หลักการคุ้มครองดังกล่าวนี้ ห้ามมิให้ปฏิบัติต่อบุคคลที่ถูกควบคุมตัวหรือจำคุกโดยการทรมานหรือการลงโทษอย่างโหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือไร้คุณค่า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ก็ตาม

หลักข้อที่ 7 เจ้าหน้าที่ที่พบเห็นการถูกละเมิดของบุคคลที่ถูกคุมขังหรือจำคุกจะต้องรายงานต่อเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการตรวจสอบในหน่วยงานของตน

หลักข้อที่ 10 บุคคลที่ถูกจับจะต้องได้รับการแจ้งเหตุผลของการถูกจับในทันที

หลักข้อที่ 11 (1) บุคคลจะต้องไม่ถูกคุมขังโดยปราศจากสิทธิในการต่อสู้ทางศาล และจะต้องได้รับโอกาสที่จะปรึกษาหรือพบกับผู้ที่ให้ความรู้ทางกฎหมายและมีสิทธิที่จะป้องกันตนเอง หรือได้รับความช่วยเหลือจากที่ปรึกษาตามกฎหมาย (2) บุคคลผู้ถูกคุมขังควรได้รับการปรึกษา มีการสื่อสารและได้รับข้อมูลข่าวสารหรือคำสั่งใดๆ อย่างรวดเร็วและเต็มรูปแบบ อันเนื่องมาจากเหตุผลที่ถูกคุมขังนี้ (3) ฝ่ายตุลาการหรือหน่วยงานอื่นจะต้องมีอำนาจในการตรวจสอบบุคคลผู้ถูกคุมขัง

หลักข้อที่ 12 (1) กรณีดังต่อไปนี้ จะต้องมีการบันทึกไว้อย่างถูกต้อง (a) เหตุผลในการถูกจับกุม (b) เวลาที่ถูกจับกุมและการควบคุมบุคคลผู้ถูกจับกุมไปยังสถานที่คุมขัง โดยจะต้องปรากฏ

ต่อฝ่ายตุลาการหรือผู้มีอำนาจอื่นๆ และ (c) ระบุเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจหรือที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย (d) ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถานที่คุมขัง (2) บันทึกดังกล่าวจะต้องแจ้งให้ผู้ถูกคุมขังทราบหรือผู้ที่ให้คำปรึกษาของผู้ถูกคุมขังทราบ

หลักข้อที่ 16 (1) หลังจากการจับกุมหรือมีการโยกย้ายไปจากสถานที่คุมขัง ผู้ถูกคุมขังมีสิทธิที่จะแจ้งให้สมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องทราบโดยทันที (2) ถ้าบุคคลที่ถูกคุมขังหรือจำคุกเป็นชาวต่างชาติ ให้รับแจ้งถึงสิทธิในการสื่อสารตามวิธีการที่เหมาะสมเช่นแจ้งกับสถานกงสุลหรือเจ้าหน้าที่ทางการทูตของรัฐที่เป็นคนชาติของผู้ถูกคุมขัง หรือการได้รับสิทธิอย่างอื่นในการสื่อสารตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือกับตัวแทนขององค์กรระหว่างประเทศที่มีอำนาจ การปฏิบัติดังกล่าวนี้ รวมถึงผู้ลี้ภัยหรือเป็นผู้ที่ได้รับการคุ้มครองขององค์การระหว่างรัฐบาล

หลักข้อที่ 20 หากผู้ถูกคุมขังหรือจำคุกร้องขอให้คุมขังหรือจำคุกในภูมิภาคใด ให้ปฏิบัติตามที่มีการร้องขอหากสามารถกระทำได้

หลักข้อที่ 21 (1) ห้ามมิให้ผู้ใดเอาประโยชน์จากบุคคลผู้ถูกคุมขังหรือจำคุกด้วยการบังคับให้รับสารภาพผิดหรือกล่าวหาตนเองโดยเด็ดขาด (2) จะต้องไม่มีการสอบปากคำกับบุคคลผู้ถูกคุมขังด้วยการใช้ความรุนแรง และไม่ใช้วิธีการสอบปากคำซึ่งทำให้เป็นการลดคุณค่าของบุคคลผู้ถูกคุมขัง

ส่วนที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวคิดเพื่อสนับสนุนสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของผู้ต้องขังคือ หลักข้อที่ 5

หลักการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุก (Body of Principles for the Protection of All Form Detention or Imprisonment 1988) กำหนดว่า ผู้ถูกคุมขังหรือจำคุกทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งหลักการดังกล่าวคุ้มครองสิทธิต่างๆ ที่ผู้ต้องขังได้รับตามปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners 1955) เพราะได้ให้ความสำคัญต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในทรัพย์สินได้บัญญัติไว้ในหลักข้อที่ 5 หมายความว่า การปฏิบัติต่อบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุกจะต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติจากรัฐ ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างทางเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา หรือความเชื่อทางศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง เชื้อชาติ ชาติกำเนิด หรือ สถานภาพของการเกิด และทรัพย์สิน จะเห็นว่าหลักการในข้อที่ 5 ของการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุกได้ให้ความคุ้มครองในทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวอย่างไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในรัฐใด ชาติใดก็ตาม ย่อมได้รับความคุ้มครองทรัพย์สินอย่างเท่าเทียมกัน

จากข้อกำหนดข้างต้นสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะป็นทรัพย์สินชนิดใดที่ผู้ต้องขังมีอยู่ก็ย่อมได้รับความคุ้มครองตามข้อกำหนดดังกล่าว เช่นเดียวกัน การที่ผู้ต้องขังของไทยได้รับค่าจ้าง ค่าแรง เงินฝากจากญาติเยี่ยมซึ่งถือว่าเป็นทรัพย์สินตามความหมายนี้ ดังนั้น เมื่อผู้ต้องขังเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงควรมีสิทธิในการบริหารจัดการทรัพย์สินของตนเองตามที่กฎหมาย กฎระเบียบสากลและข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของผู้ต้องขังได้วางหลักไว้ว่าเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่ทำให้กรมราชทัณฑ์นำมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามความเหมาะสมที่จะสนับสนุนให้บุคคลซึ่งมีฐานะเป็นผู้ต้องขังในช่วงเวลาที่ต้องรับโทษได้สร้างโอกาสให้กับตนเองในอนาคตภายหลังพ้นโทษ โดยหวังผลในทางการแก้ไขพฤติกรรมให้ดีขึ้น¹⁵

3.1.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

พิธีสารเลือกรับ ฉบับที่สอง ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง เรื่อง มุ่งยกเลิกโทษประหารชีวิต รับรองและประกาศตามมติของสมัชชาใหญ่ ฉบับที่ 44/128 ไว้ในข้อบทที่ 5 ดังนี้

ไม่มีความใดในกติกานี้ที่อาจนำไปตีความไปในทางที่จะให้รัฐใด กลุ่มหรือบุคคลใดได้สิทธิที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรม หรือกระทำการใดอันมีจุดมุ่งหมายในการทำลายสิทธิและเสรีภาพประการใดที่รับรองไว้ในกติกานี้ หรือเป็นการจำกัดสิทธินั้นยิ่งไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในกติกานี้

จะต้องไม่มีการจำกัดหรือเล็งสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ได้รับการรับรอง หรือที่มีอยู่ในรัฐภาคีใดในกติกานี้ซึ่งเป็นไปตามกฎหมาย อนุสัญญา กฎระเบียบ หรือจารีตประเพณี โดยอ้างว่ากติกานี้ไม่รับรองสิทธิเช่นนั้น หรือรับรองสิทธินั้นในระดับที่ต่ำกว่า

รัฐภาคีแห่งกติกานี้ พิจารณาว่า ตามหลักการที่ได้ประกาศไว้ในกฎบัตรสหประชาชาตินั้น การยอมรับในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดและสิทธิที่เท่าเทียมกันและไม่อาจเพิกถอนได้ของสมาชิกทั้งปวงของมวลมนุษยชาติเป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติธรรมในโลก ยอมรับว่าสิทธิเหล่านี้มาจากศักดิ์ศรีแต่กำเนิดของมนุษย์ ยอมรับว่า ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

¹⁵ United Nations. (1988). *Body of Principles for the Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment*. (Online). Available: http://www.tjssl.edu/slomansonb/10.3_DetentionImprisonment.pdf. [2018, 5 June].

อุดมการณ์ที่ว่าเสรีชนอุปโลกเสรีภาพทางพลเมืองและเสรีภาพทางการเมือง และโดยปราศจากความกลัวและความต้อการนั้นสามารถสัมฤทธิ์ผลหากมีการสร้างสภาวะซึ่งทุกคนจะอุปโลกสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง รวมทั้งสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม¹⁶

พันธกรณีแห่งรัฐบาลภายใต้กบฏตรสสหประชาชาติที่จะส่งเสริมการเคารพและการยอมรับโดยสากลต่อสิทธิและเสรีภาพมนุษยชนตระหนักว่า ปัจเจกบุคคลซึ่งมีหน้าที่ต่อปัจเจกบุคคลอื่นและต่อประชาคมของตน มีความรับผิดชอบที่จะเพียรพยายามในการส่งเสริมและการยอมรับสิทธิที่รับรองไว้ในกติกา นี้ โดยมีการตกลงกันในข้อบทที่ 1 ดังนี้

ประชาชนทั้งปวงมีสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง โดยอาศัยสิทธินั้น ประชาชนจะกำหนดสถานะทางการเมืองของตนอย่างเสรี รวมทั้งดำเนินการอย่างเสรีในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน

เพื่ออุดมมุ่งหมายของตน ประชาชนทั้งปวงอาจจัดการ โภคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใดๆ อันเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชนจะไม่ถูกลิดรอนจากวิถีทางแห่งการยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใดๆ¹⁷

ตามที่ อนุสัญญาระหว่างประเทศได้ให้การรับรองคุ้มครองสิทธิที่ผู้ต้องขังมีสิทธิพึงกระทำได้ เป็นการรับรองตามหลักสากลในทุกประเทศทั่วโลก เมื่อประเทศใดเข้าเป็นภาคยานุวัติ และมีพันธกรณีต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศดังนี้ จึงต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตาม

ดังนั้น ประเทศไทยได้ภาคยานุวัติ (Accession) เข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2539 โดยไม่ได้ตั้งข้อสงวนแต่อย่างใด และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540 และเมื่อประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติแล้ว ประเทศไทยจึงมีพันธะผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตาม ด้วยการตรวจสอบปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ หรือหลักปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังที่ยังไม่มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว เพื่อให้ผู้ต้องขังของไทยได้เข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ทัดเทียมกับประเทศที่มีการแก้ไขปรับปรุงและให้โอกาสแก่ผู้ต้องขังได้พัฒนาตนเองในทางที่ดีได้

¹⁶ กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ. (2556). *บทวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ และเชื่อมโยงเพื่อวางทิศทางการพัฒนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557-2561)*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.rlpd.go.th/rlpdnew/images/rlpd_1/International_HR/2557/tran_ICCPR-2.pdf. [2017, 8 พฤศจิกายน].

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, ไม่ปรากฏเลขหน้า.

3.2 มาตรการทางกฎหมายตามกฎหมายต่างประเทศ

3.2.1 เครื่องรัฐออสเตรเลีย

เครื่องรัฐออสเตรเลีย ให้โอกาสผู้ต้องขังมีสิทธิต่าง ๆ เช่น การให้สิทธิในการจัดการทรัพย์สินที่เป็นเงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง โดยมีสิทธิเก็บสะสม ฝากธนาคารภายนอกเรือนจำ หรือใช้จ่ายซื้อสิ่งของจากภายนอกเรือนจำในกรณีที่สินค้าที่ต้องการไม่มีจำหน่ายในร้านค้าสวัสดิการเพื่อหวังผลสำเร็จในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับครอบครัว รวมถึงสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.2.1.1 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2524 (Prisons Act 1981) มาตรา 83¹⁸

การอนุญาตให้ออกจากเรือนจำโดยมีวัตถุประสงค์คือ

- (a) เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพของนักโทษและความสำเร็จในการคืนผู้กระทำความผิดกลับสู่สังคมเมื่อผู้ต้องขังถูกปล่อยตัวพ้นโทษและกลับเข้ามาอยู่ร่วมกันในชุมชน
- (b) เป็นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและครอบครัวอย่างมีมนุษยธรรม
- (c) เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการทางการแพทย์หรือสุขภาพแก่นักโทษ
- (d) เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

3.2.1.2 พระราชบัญญัติการบริหารการเงิน พ.ศ. 2549 (Financial Management Act 2006)¹⁹

เครื่องรัฐออสเตรเลีย ใช้ระเบียบการบริหารการเงินของผู้ต้องขังตามพระราชบัญญัติการบริหารการเงิน พ.ศ. 2549 (Financial Management Act 2006) ว่าด้วยคำสั่งของเจ้าพนักงานการเงิน

- (1) เจ้าพนักงานการเงินอาจออกคำสั่ง แก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่งเกี่ยวกับหลักการหลักปฏิบัติและวิธีการที่จะปฏิบัติตามในการบริหารการเงินของรัฐ
- (2) คำแนะนำของเจ้าพนักงานจะต้องมีความสอดคล้องตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (3) บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการเงิน

¹⁸ Prisons Act 1981. Article 83. (2017). (Online). Available: https://www.slp.wa.gov.au/legislation/statutes.nsf/RedirectURL?OpenAgent&query=mrdoc_32223.pdf. [2017, 8 November].

¹⁹ Financial Management Act 2006. Article 78. (2017). (Online). Available: https://www.slp.wa.gov.au/legislation/statutes.nsf/RedirectURL?OpenAgent&query=mrdoc_37033.pdf. [2017, 8 November].

ดังนั้น ผู้ต้องขังอาจได้รับการอนุมัติจากผู้ช่วยผู้จัดการเรือนจำเพื่อเปิดบัญชีภายนอกที่มีดอกเบี้ย (เช่นธนาคารอาคารสงเคราะห์ ฯลฯ) เพื่อฝากเงินส่วนตัวบุคคล แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกรรมทางธุรกิจในบัญชีดังกล่าวในขณะที่อยู่ในเรือนจำ นอกจากนี้โทษที่อยู่ในโครงการ PEP (Prisoner Employment Program) หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตภายใต้ S 83 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2524 (Prisons Act 1981)

3.2.1.3 ระเบียบของเรือนจำ พ.ศ. 2525 (Prisons Regulations 1982)²⁰

การใช้เงินในระหว่างต้องโทษในเรือนจำ

สิทธิในการใช้จ่ายเงินในระหว่างต้องโทษของผู้ต้องขัง เรือนจำของเครือรัฐออสเตรเลียไม่ได้จำกัดการใช้เงินในแต่ละวัน แต่มีการตรวจสอบว่าไม่ให้ผู้ต้องขังใช้เงินเกินบัญชีในกรณีที่ สิ่งของในร้านค้าสวัสดิการไม่ตรงกับความต้องการของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังจึงใช้จ่ายได้มากขึ้นเพราะต้องสั่งซื้อจากภายนอกเรือนจำ แต่มีเงื่อนไขว่า การสั่งซื้อจะต้องมีความโปร่งใส ชัดเจน มีการแจ้งรายละเอียดของแหล่งจำหน่ายสินค้า และรับประกันได้ว่า แหล่งข้อมูลนั้นมีความน่าเชื่อถือ นโยบายดังกล่าว เป็นการไม่จำกัดสิทธิมากเกินไป และเป็น การส่งเสริมให้ผู้ต้องขังเข้าถึงแหล่งสินค้าได้ตามที่ต้องการ กรณี การใช้จ่ายเงินที่ได้จากเงินรางวัลและเงินในบัญชีส่วนตัว จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานที่ควบคุมให้ใช้จ่ายเพื่อชำระสิ่งของที่สั่งซื้อนั้น โดยก่อนการชำระเงินค่าสินค้า ผู้ต้องขังจะต้องตรวจสอบความเรียบร้อย ความชำรุดของสินค้านั้นก่อนจึงจะชำระเงินได้ และการปรับจำนวนเงินในบัญชีภายหลังจากมีการชำระค่าสินค้าแล้ว ให้รีบดำเนินการให้เร็วที่สุดตามที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เงิน โดยให้เหตุผลว่า เป็นการควบคุมการใช้จ่ายเงินของผู้ต้องขังและป้องกันไม่ให้ใช้เงินเกินบัญชี

กรณีการควบคุมค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขัง เจ้าพนักงานเรือนจำจะต้องให้การรับรองการจ่ายเงินทุกครั้ง que ผู้ต้องขังต้องการจ่ายเงินจากบัญชี และหากต้องการใช้เงินในกรณีพิเศษอาจจะต้องให้เจ้าพนักงานเรือนจำดำเนินการแทน แต่จะต้องระบุเหตุผลในการใช้เงินนั้น ส่วนการโอนเงินใด ๆ ก็ตาม ระหว่างผู้ต้องขังด้วยกันไม่อนุญาตให้กระทำได้นอกจากจะโอนไปเพื่อการชำระหนี้จึงจะถือว่า การโอนเงินนั้นมีเหตุผลถูกต้องเพียงพอ²¹

²⁰ Government of Western Australia department of Corrective Services. (1982). *Operational Instruction 11 Prisoner Purchases and Canteen Management*. (Online). Available: https://www.correctiveservices.wa.gov.au/_files/prisons/adult-custodial-rules/operational-instructions/oi-11.pdf. [2017, 8 November].

²¹ Government of Western Australia department of Justice Parliamentary Consul's Office. (2009). *Prisons Regulations 1982*. (Online). Available: <http://www.deathsincustody.org.au/sites/default/files/Prisons%20Regulations%201982.pdf>. [2017, 8 November].

การบริหารการเงินผู้ต้องขัง

เครือรัฐออสเตรเลีย ให้สิทธิผู้ต้องขังในการฝากเงินเข้าบัญชีโดยนำเข้าเช็คเพื่อส่งจ่ายและเคลียร์ร่วมกับธนาคารเพื่อให้เงินเข้ามาในบัญชีผู้ต้องขัง จึงจะมีสิทธิใช้เงินได้ หรือการส่งทางไปรษณีย์โดยผู้โอนต้องแจ้งจำนวนเงิน แจ้งชื่อผู้ต้องขัง รวมถึงการส่งทางธนาคารด้วย ส่วนของผู้ฝากเงิน อาจจะเป็นเพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวของผู้ต้องขังและผู้ต้องขังมีสิทธิหารายได้และใช้เงินนั้นในการเลี้ยงชีพตนเองโดยนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้คำนวณวันทำงานแบบอัตโนมัติ²²

มาตรการการคุ้มครองการทำงานของผู้ต้องขังในเครือรัฐออสเตรเลีย

รูปแบบการทำงานในเรือนจำของเครือรัฐออสเตรเลียเป็นงานประเภทอุตสาหกรรม เช่น การผลิตสินค้า เครื่องจักร และอุปกรณ์ ผู้ต้องขังจึงเน้นการทำงานที่มีทักษะ และมีการแบ่งระดับทักษะการทำงานไว้ตามระเบียบกรมราชทัณฑ์ ปี ค.ศ. 1982 ภายใต้อำนาจพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2542 และได้เริ่มใช้ในเรือนจำ เมื่อปี ค.ศ. 1981 หมายความว่าด้วยการทำงานของผู้ต้องขังโดยบันทึกไว้ในราชกิจจานุเบกษา 3 เม.ย. ค.ศ. 2007 ดังนี้

การทำงานของผู้ต้องขัง²³

(1) นักโทษที่มีความสามารถในการทำงานอาจได้รับการว่าจ้างจากผู้บังคับบัญชาโดยตรง

(2) ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างรอการพิจารณาคดี จะไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน

มาตรา 44 การจำแนกประเภทการทำงานของผู้ต้องขัง

(1) การจำแนกประเภทการทำงานของผู้ต้องขังจะถูกจำแนกโดยผู้บริหารแบ่งตาม 5 ระดับต่อไปนี้

ระดับที่ 1 งานที่ต้องใช้ทักษะซึ่งเป็นความสามารถพิเศษหรือความถนัดเฉพาะทางและความขยันหมั่นเพียร

ระดับที่ 2 งานที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูงและต้องอาศัยความรอบคอบความประณีตในการผลิตชิ้นงาน

ระดับที่ 3 งานที่ต้องใช้ทักษะขั้นสูงหรือมีความพยายามสูง

ระดับที่ 4 งานที่ต้องใช้ทักษะขั้นพื้นฐานธรรมดาทั่วไป

²² Government of Western Australia department of Corrective Services. (1981). *Policy Directive 69 Management of Prisoner's Money*. (Online). Available: https://www.correctiveservices.wa.gov.au/_files/prisons/adult-custodial-rules/policy-directives/pd-69.pdf. [2017, 8 November].

²³ Prisons Act 1981. (1981). Article. 43.

ระดับที่ 5 งานที่ไม่ได้ใช้ทักษะตามระดับที่ 1- 4 แต่เป็นงานในหน้าที่ทั่ว ๆ ไปตามปกติ

(2) ส่วนการจำแนกประเภทของงานขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร

ส่วนที่ 5 การจ่ายค่าบำเหน็จและเงินอื่น ๆ ให้ผู้ต้องขัง

มาตรา 45 การจ่ายค่าบำเหน็จให้ผู้ต้องขัง

(1) อัตราค่าบำเหน็จกำหนดให้เหมาะสมกับระดับแรงงานของผู้ต้องขัง

สำหรับการจ่ายค่าบำเหน็จและเงินอื่น ๆ ให้แก่ผู้ต้องขัง โดยกำหนดอัตราค่าบำเหน็จที่เหมาะสมกับระดับการใช้แรงงานของผู้ต้องขังดังนี้²⁴

ระดับที่ 1 จะจ่ายให้สำหรับผู้ต้องขังที่ใช้ความสามารถพิเศษหรือความถนัดเฉพาะทาง ให้จ่าย 35 เหรียญต่อสัปดาห์

ระดับที่ 2 จะจ่ายให้สำหรับผู้ต้องขังที่ทำงานด้วยความรอบคอบและมีฝีมือประณีต ให้จ่าย 27 เหรียญต่อสัปดาห์

ระดับที่ 3 จะจ่ายให้สำหรับผู้ต้องขังที่ทำงานด้วยความพยายาม ให้จ่าย 21 เหรียญต่อสัปดาห์

ระดับที่ 4 จะจ่ายให้สำหรับผู้ต้องขังที่มีทักษะขั้นพื้นฐานทั่วไป ให้จ่าย 15 เหรียญต่อสัปดาห์

ระดับที่ 5 จะจ่ายให้สำหรับผู้ต้องขังที่ไม่ต้องใช้ทักษะในการทำงาน แต่เป็นงานในหน้าที่ทั่วไปตามกิจวัตรประจำวัน ให้จ่าย 11 เหรียญต่อสัปดาห์

สรุปได้ว่า การทำงานและการจ่ายค่าจ้างจากการทำงานสำหรับผู้ต้องขังในเครือรัฐออสเตรเลีย นั้น ผู้ต้องขังทุกคนจะต้องมีหน้าที่การงานตามศักยภาพของตนและจะต้องได้รับการจ่ายค่าจ้างจากการทำงานตามศักยภาพของตนด้วยเช่นกัน

(2) อัตราการจ่ายค่าบำเหน็จขึ้นอยู่กับดัชนีผู้บริโภคในปีที่ผ่านมาที่ออกโดย

พระราชบัญญัติสถิติและสำมะโนประชากร 1905 ของเครือรัฐออสเตรเลีย

มาตรา 45 A ผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดระดับการใช้แรงงาน

ผู้ต้องขังจะถูกแบ่งหน้าที่ตามระดับการใช้แรงงาน โดยผู้บริหาร

มาตรา 45 B จะไม่มีการจ่ายค่าบำเหน็จให้แก่ผู้ต้องขังที่ถูกลงโทษกักขัง

มาตรา 45 E ค่าบำเหน็จขั้นสูงหรือขั้นต่ำ

²⁴ Government of Western Australia department of Corrective Services. (1982). *Prisons Regulations 1982*. (Online). Available: www.slp.wa.gov.au. [2017, 8 November].

ผู้ที่มีอำนาจในการพิจารณาการจ่ายค่าบำเหน็จและเงินอื่น ๆ กำหนดโดยผู้บริหารของเรือนจำ

(a) จะต้องสูงกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับระดับของงานที่ผู้ต้องขังได้ปฏิบัติ

การชดเชยการทำงานของผู้ต้องขัง²⁵

อุตสาหกรรมที่อยู่ในเรือนจำจะต้องมีความสอดคล้องกับหลักปฏิบัติแห่งชาติว่าด้วยการอุตสาหกรรมเรือนจำและนโยบายการแข่งขันระดับชาติ

ผู้ต้องขังควรเข้าถึงการจ้างงานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้โอกาสที่จะใช้เวลาในเรือนจำได้อย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์ ซึ่งแรงงานผู้ต้องขังไม่ควรมีความเป็นอยู่ที่เปราะบางและทรมาณ

ผู้ต้องขังควรได้รับค่าตอบแทนสำหรับการทำงานของตนตามระดับที่กำหนดไว้โดยตระหนักถึงระดับของทักษะและความพยายามที่แตกต่างกัน

ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังทั้งหมดควรได้รับการทำงานโดยขึ้นอยู่กับความสามารถทางร่างกายและจิตใจแต่ต้องกำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานสูงสุดสำหรับผู้ต้องขังตามกฎหมายหรือตามกฎระเบียบ

กล่าวโดยสรุป ตามกฎหมายราชทัณฑ์ของเครือรัฐออสเตรเลีย นับว่ามีความทันสมัยในการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้มีสิทธิมากขึ้นไม่เคร่งครัดกับกฎระเบียบมากเกินไป ผู้ต้องขังมีสิทธิเก็บเงินออมเพื่อเป็นกองทุนภายหลังพ้นโทษ มีสิทธิใช้เงินในระหว่างต้องโทษกับการสั่งซื้อสินค้าจากภายนอกเรือนจำและมีสิทธิรับโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าบัญชีผู้ต้องขังโดยตรงซึ่งเป็นระบบธนาคารที่บริหารจัดการโดยเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ นับว่ามีความทันสมัยสำหรับการบริหารงานราชทัณฑ์ที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ที่อำนวยความสะดวกทั้งผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ

3.2.2 มาตรการตามกฎหมายสาธารณรัฐฟินแลนด์

การบริหารงานราชทัณฑ์ของสาธารณรัฐฟินแลนด์โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงโทษ Imprisonment Act (767/2005) และหมวดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สินของผู้ขังคือ หมวดที่ 9 ว่าด้วย ทรัพย์สินและรายได้ของผู้ต้องขัง (Chapter 9 Property and income of a prisoner) การ

²⁵ Victoria State Government. (2012). *Standard Guidelines For Corrections In Australia Revised 2012*. (Online). Available: https://justice.nt.gov.au/_data/assets/pdf_file/0009/238185/aust-stand_2012.pdf. [2017, 8 November].

บริหารเรือนจำได้แยกเรือนจำออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เรือนจำปิด และ เรือนจำเปิด ซึ่งจะมีความแตกต่างในด้านการบริหารจัดการสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะการจัดการทรัพย์สินและรายได้ของผู้ต้องขัง กรณีของผู้ต้องขังในเรือนจำปิด การควบคุมดูแลมีลักษณะของการบังคับโทษทางอาญาผู้ต้องขังจะไม่มีสิทธิครอบครองเงิน ในขณะที่เรือนจำเปิดผู้ต้องขังมีสิทธิครอบครองเงินและบริหารจัดการเงินของตนเองได้โดยอิสระ แต่อย่างไรก็ตาม การบริหารเรือนจำทั้งสองลักษณะยังให้ความคุ้มครองทรัพย์สินและรายได้ของผู้ต้องขัง ดังจะกล่าวต่อไปนี้

การครอบครองทรัพย์สิน²⁶

ผู้ต้องขังอาจได้รับอนุญาตให้มีทรัพย์สินส่วนตัวในเรือนจำได้ตามความเหมาะสม โดยทรัพย์สินที่ไม่อนุญาตให้ครอบครอง หมายความว่า

- 1) สิ่งของหรือทรัพย์สินที่เป็นอันตรายและไม่ปลอดภัยต่อเรือนจำ
- 2) สิ่งของหรือทรัพย์สินที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินอื่น หรือ
- 3) การครอบครองสิ่งของหรือทรัพย์สินดังกล่าวนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบหรือมีเงื่อนไขและมีการควบคุมมากขึ้น เพราะอาจจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเรือนจำและอาณานิคม

สิ่งที่คุณต้องขังไม่สามารถครอบครองได้ เช่น แอลกอฮอล์ สารพิษและการใช้ยาเสพติด ในกรณีของผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำจะไม่มีสิทธิครอบครองทรัพย์สินที่ได้รับจากผู้ต้องขังอื่นโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจของเรือนจำก่อน

ทรัพย์สินอื่นที่ผู้ต้องขังมีอยู่ในขณะที่เข้าสู่เรือนจำหรือได้รับมาในระหว่างรอฟังคำพิพากษาอยู่นั้น จะต้องเก็บรักษาไว้ในที่ที่เรือนจำจัดไว้ให้จนกว่าจะได้รับการปล่อยตัว

ในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นไม่สามารถเก็บรักษาไว้ในที่ที่เรือนจำจัดไว้ให้จะต้องส่งคืนหรือนำออกไปโดยผู้ต้องขังเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการส่งคืน

รายการทรัพย์สิน²⁷

รายการทรัพย์สินของผู้ต้องขังในเรือนจำปิด จะต้องเป็นทรัพย์สินที่ผู้ต้องขังได้รับในขณะที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำจึงจะนำมารวบรวมไว้ในรายการของบัญชีทรัพย์สินได้ ส่วนกรณีทรัพย์สินของผู้ต้องขังในเรือนจำเปิดจะทำรายการของบัญชีทรัพย์สินเมื่อผู้ต้องขังร้องขอ และเฉพาะส่วนที่เก็บไว้ในที่ที่เรือนจำจัดให้ โดยเฉพาะทรัพย์สินที่มีค่าเป็นพิเศษซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังและพยานจะต้องลงชื่อรับรองในรายการบัญชีทรัพย์สิน และถ้าผู้ต้องขังมิได้ลงชื่อ

²⁶ Section 1 Imprisonment. (2005). Act 767.

²⁷ Section 2 Imprisonment. (2005). Act 767.

ในรายการทรัพย์สินไว้ ให้เจ้าหน้าที่ของเรือนจำทั้งระบบปิดและระบบเปิดทำรายการทรัพย์สินให้ถูกต้องชัดเจน

ทรัพย์สินใดที่ได้เคยมีอยู่ในบัญชีทรัพย์สินของผู้ต้องขังอื่นมาแล้ว และรับมาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากจากผู้มีอำนาจของเรือนจำ จะต้องนำออกไปจากบัญชีทรัพย์สินของผู้ต้องขัง

การครอบครองเงินและการใช้จ่าย²⁸

กรณีเรือนจำปิด ผู้ต้องขังไม่มีสิทธิในการครอบครองเงินและการใช้จ่ายได้โดยอิสระ เพราะผู้ต้องขังในระบบเรือนจำปิด ถือเป็นการบังคับโทษทางอาญา เงินหรือการใช้จ่ายต่าง ๆ จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเรือนจำหรือจะนำเงินนั้นฝากไว้กับบัญชีธนาคารส่วนตัวของผู้ต้องขัง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามการควบคุมของเจ้าหน้าที่เรือนจำ

กรณีเรือนจำเปิด ผู้ต้องขังมีสิทธิในการถือเงินและการใช้จ่ายต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ต้องขังแต่อยู่ภายในสถานที่ที่เรือนจำจัดให้ หรือจะนำไปฝากไว้กับบัญชีธนาคารส่วนตัวของผู้ต้องขังสามารถกระทำได้

การใช้เงินและการใช้จ่ายซื้อสินค้า²⁹

เรือนจำจะต้องจัดให้มีอาหาร ผลิตภัณฑ์และสิ่งของเครื่องใช้ตามความเหมาะสมแก่ผู้ต้องขังเท่าที่จะกระทำได้

ผู้ต้องขังสามารถขอให้ทางเรือนจำจัดหาสิ่งของที่เป็นประโยชน์ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์นั้นจะต้องเป็นสิ่งของที่ทางเรือนจำอนุญาตให้ครอบครองได้

กรณีเรือนจำปิด ผู้ต้องขังมีสิทธิในการใช้เงินหรือการใช้จ่ายต่างๆ ที่มาจากภายนอกเรือนจำ แต่จะต้องมีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัดจากเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ เพราะจะต้องพิจารณาถึงความปลอดภัยของเรือนจำและอาณานิคม

ผู้ต้องขังสามารถอ้างเหตุผลในการนิรโทษกรรมเพื่อใช้สิทธิส่งเงินทางไปรษณีย์หรือเพื่อการใช้จ่ายจากภายนอกเรือนจำระหว่างผู้ต้องขังถึงผู้ต้องขังด้วยกัน

การคืนทรัพย์สิน³⁰

เมื่อผู้ต้องขังถูกปล่อยตัว ทรัพย์สิน เงิน ใบเสร็จหรือหลักฐานการใช้จ่ายเงินจะต้องส่งคืนให้แก่ผู้ต้องขัง และหากผู้ต้องขังไม่ได้ลงชื่อไว้ในรายการทรัพย์สินไว้ เจ้าพนักงานเรือนจำจะต้องรับรองความถูกต้องของรายการทรัพย์สิน

²⁸ Section 3 Imprisonment. (2005). Act 767.

²⁹ Section 4 Imprisonment. (2005). Act 767.

³⁰ Section 5 Imprisonment. (2005). Act 767.

ทรัพย์สินอื่นใดของบุคคลที่ถูกปล่อยตัวทิ้งไว้ในเรือนจำ ทางเรือนจำจะต้องส่งคืนให้แก่บุคคลที่ถูกปล่อยตัวนั้นและบุคคลที่ถูกปล่อยตัวนั้นจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย และภายหลังที่ส่งคืนให้แล้วกลับไม่รับหรือรวบรวมทรัพย์สินของตนไว้ จนเมื่อมีการถูกส่งกลับยังเรือนจำ ทางเรือนจำจะต้องทำลายทรัพย์สินนั้นทิ้งเมื่อเวลาผ่านไปสามเดือนหลังจากที่ถูกปล่อยตัว และจะไม่สามารถรับทรัพย์สินนั้นกลับคืนได้อีก

ค่าแรง การทำงานที่มีเบี่ยง³¹

การจ่ายเงินค่าจ้าง จะจ่ายในกรณีที่ผู้ต้องขังในเรือนจำเปิดทำงานทางด้านวิชาชีพ และจะจ่ายเป็นค่าเบี่ยงสำหรับการทำงานของผู้ต้องขังในเรือนจำปิด

ผู้ต้องขังที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับงานการแก้ไขฟื้นฟู งานวิชาชีพหรือการทำงานอื่นที่เรือนจำอนุมัติ ทางเรือนจำจะจ่ายเป็นเงินค่าเบี่ยงตามลักษณะงานที่ผู้ต้องขังทำโดยพิจารณาได้ 3 ลักษณะคือ ปริมาณของงานที่ทำ ความขยันหมั่นเพียรในการทำงานกับเรือนจำสม่ำเสมอ และระยะเวลาที่ทำงานกับเรือนจำ ส่วนการฝึกวิชาชีพและการทำงานอื่นให้เป็นไปตามความสามารถของผู้ต้องขัง

กรณีการจ่ายเงินค่าเบี่ยงให้ผู้ต้องขังที่มีส่วนร่วมกับการทำงานของเรือนจำโดยได้รับการยกเว้นการหักภาษีนั้น จะคิดเป็นชั่วโมงของการทำงาน โดยไม่ถือว่าเป็นค่าจ้างหรือเป็นการทำงานที่ต้องจ่ายค่าเบี่ยง

การจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้ต้องขังเป็นเช่นเดียวกับการทำงานและการจ่ายค่าเบี่ยง ซึ่งจะต้องจ่ายเงินเข้าบัญชีผู้ต้องขังที่เก็บไว้กับเรือนจำโดยจ่ายให้อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

การเบิกเงินที่ได้รับจากค่าจ้าง³²

การหักลดหย่อนภาษีและการอาชดทรัพย์สินในกรณีที่ถูกระงับชีวิต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

การจ่ายค่าชดเชย จะต้องแยกออกจากการจ่ายค่าจ้างสำหรับเป็นค่าอาหารและค่าบำรุงเรือนจำ

การเบิกเงินให้เบิกจากค่าจ้างเพื่อมีไว้สำหรับค่าใช้จ่ายประจำวัน และห้ามเบิกเงินเกินกว่าครึ่งหนึ่งของค่าจ้าง ในกรณีที่ต้องอาชดทรัพย์สินจากเงินค่าจ้างให้นำส่วนที่เหลือจากการอาชดแล้วมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบำรุงเรือนจำ

³¹ Section 6 Imprisonment. (2005). Act 767.

³² Section 7 Imprisonment. (2005). Act 767.

การทำงานของผู้ต้องขังที่ก่อให้เกิดผลผลิตหรือเป็นเจ้าของผลงานซึ่งนอกจากงานที่เกิดจากการฝึกวิชาชีพนั้นแล้ว ผู้ต้องขังจะต้องนำมาจ่ายให้กับทางเรือนจำเพื่อเป็นค่าอาหารและค่าบำรุงเรือนจำ และหากผู้ต้องขังไม่ยินยอมจ่ายให้แก่เรือนจำ ทางเรือนจำจะไม่อนุญาตให้ผู้ต้องขังนั้นทำงานอีก

การทำงานที่ไม่มีการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง³³

การทำงานหรือการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง จะไม่จ่ายให้ไม่ว่าจำนวนเต็มหรือบางส่วนถ้าเป็นงานที่อยู่ภายใต้คำสั่งอื่นหรืองานพิเศษอื่น ๆ ส่วนค่าอาหารหรือค่าบำรุงเรือนจำที่ผู้ต้องขังจะต้องจ่ายให้รวบรวมไว้

อำนาจและการตัดสินใจ³⁴

การอนุญาตให้ผู้ต้องขังครอบครองทรัพย์สินในเรือนจำได้นั้น เจ้าพนักงานในตำแหน่งอาวุโสของเรือนจำจะเป็นผู้อนุญาต

ผู้อำนวยการเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยจะเป็นผู้ให้ความยินยอมในการส่งเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายภายนอกเรือนจำหรือส่งเงินให้กับผู้ต้องขังอื่น รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาว่างานที่ทำนั้นเป็นงานที่ต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ต้องขังหรือไม่

ผู้อำนวยการของเรือนจำปิดทุกแห่งเป็นผู้มีอำนาจในการตรวจสอบเรื่องการใช้เงินหรือการรับชำระเงินที่มาจากภายนอกเรือนจำ

ข้อกำหนดอื่นๆ³⁵

ข้อกำหนดเรื่องการครอบครองทรัพย์สิน การใช้เงิน การใช้จ่าย การกำหนดโทษโดยการกักบริเวณ และการทำงานที่ต้องจ่ายค่าจ้างและเบี้ยเลี้ยงรวมถึงการเบิกถอนเงิน จะต้องประกาศไว้ในพระราชกฤษฎีกาของรัฐสภาพินแลนด์

สรุป การบริหารจัดการเรื่องทรัพย์สินหรือรายได้ของผู้ต้องขังในเรือนจำของสาธารณรัฐฟินแลนด์นั้น ทางเรือนจำเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีสิทธิบริหารจัดการส่วนที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อตัวผู้ต้องขัง เช่น การทำงานที่ได้รับค่าจ้าง การเลือกที่จะฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

³³ Section 8 Imprisonment. (2005). Act 767.

³⁴ Section 9 Imprisonment. (2005). Act 767.

³⁵ Section 10 Imprisonment. (2005). Act 767.

3.2.3 มาตรการตามกฎหมายสหรัฐอเมริกา

ในอดีตการปฏิวัติเรือนจำในสหรัฐอเมริกา³⁶ เกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1950 เนื่องจากผู้ต้องขังไม่สามารถทนต่อสภาพแวดล้อมในขณะนั้นได้ เพราะเรือนจำขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก อีกทั้งปัญหาด้านคุณภาพของอาหาร ปัญหาด้านอนามัยและการแพทย์และผู้ควบคุมผู้ต้องขังในยุคสมัยนั้นมีความโหดร้ายจึงเกิดการจลาจลขึ้น ในเวลาต่อมา ปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขโดยศาลเป็นผู้นำความคิดให้เรือนจำปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยการแก้ไขฟื้นฟูตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติ ปี ค.ศ. 1955

ปัจจุบันเกิดปัญหาความไม่สะดวกในกรณีของผู้ต้องขังที่ไม่มีบัญชีส่วนตัว จึงได้มีการสำรวจจากญาติที่มาฝากเงินให้ผู้ต้องขัง โดยอาจารย์ทางด้านกฎหมายของมหาวิทยาลัยจอร์จ วอชิงตัน (The George Washington University Law School) ภายหลังจากการสำรวจและพบปัญหาความไม่เป็นธรรมด้านค่าธรรมเนียมการฝากเงินที่ไม่เข้าถึงบัญชีของผู้ต้องขังโดยตรง แต่ฝากเงินผ่านบริษัทเอกชนที่เป็นตัวแทนและคิดค่าธรรมเนียมในราคาแพง จึงมีแนวคิดในการร่างกฎระเบียบและข้อสัญญาขึ้นใหม่ เพื่อต้องการปฏิรูประบบเงินฝากโดยให้ภาครัฐมีหน้าที่บริหารจัดการ

3.2.3.1 การปฏิรูประบบเงินฝากของผู้ต้องขัง³⁷

ระบบเงินฝากผู้ต้องขังในสหรัฐอเมริกา ได้เปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนเข้ามาให้บริการการโอนเงินแก่ผู้ต้องขังโดยผู้โอนหรือญาติเป็นฝ่ายเสียค่าธรรมเนียม แต่มีปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาคือ มีการคิดค่าธรรมเนียมในราคาแพงและยังต้องถูกหักเปอร์เซ็นต์จากทางเรือนจำอีก จึงเกิดแนวคิดว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงระบบดังกล่าวให้เกิดความเป็นธรรมแก่ญาติผู้ต้องขัง โดยให้เหตุผลว่าญาติและผู้ต้องขัง ก็คือผู้บริโภคที่สมควรได้รับความเป็นธรรมเช่นบุคคลทั่วไป จึงไม่เห็นด้วยที่บริษัทเอกชนจะใช้โอกาสในการแสวงหากำไรที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภคที่กระทำความผิด จึงได้มีการศึกษาเพื่อปฏิรูประบบเรือนจำใหม่ โดยให้ภาครัฐเข้ามาดำเนินการแทน

ความต้องการเปลี่ยนแปลงระบบเงินฝากผู้ต้องขังโดยทำให้เงินที่ฝากนั้นเข้าไปอยู่ในบัญชีของผู้ต้องขังโดยตรงแทนการส่งธนาณัติซึ่งยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการฝากเงินเข้าบัญชีผู้ต้องขังอีกช่องทางหนึ่งด้วยการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ และใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการใช้จ่ายในเรือนจำ และเพื่อรับประกันว่าผู้บริโภคซึ่งหมายถึงญาติและ

³⁶ ภัศวลัย เดชไชยวงษ์. (2557). *คำตอบแทนการใช้แรงงานของนักโทษ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 89.

³⁷ Catherine E. Akenhead. (2017). *How States Can Take a Stand Against Prison Banking Profiteers*. (Online). Available: <http://www.gwlr.org/wp-content/uploads/2017/09/85-Geo.-Wash.-L.-Rev.pdf>. [2017, 10 November].

ผู้ต้องขังจะได้รับความเป็นธรรมจากการถูกหักค่าธรรมเนียม จึงได้มีการร่างระเบียบเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคไว้ดังนี้

(1) กำหนดจำนวนเงินค่าคอมมิชชั่นที่ทางเรือนจำจะได้รับจากบริษัทเอกชนให้ชัดเจน

(2) ให้มีคำสั่งจัดประกวดราคาเพื่อทำสัญญากับบริษัทเอกชน

(3) มีการชี้แจงข้อมูลให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบได้

มาตรการคุ้มครองการทำงาน

รูปแบบการทำงานในเรือนจำของสหรัฐอเมริกามีลักษณะเป็นเรือนจำอุตสาหกรรม ผู้ต้องขังทำงานให้กับผู้ว่าจ้างที่มีทั้งภาครัฐและเอกชน โดยลักษณะงานของภาครัฐ เช่น การผลิตผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของผู้ว่าจ้าง การก่อสร้างในงานสาธารณะ งานในหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ

การจ่ายค่าแรงในกรณีทำงานให้ภาครัฐ มีเงื่อนไขการจ่ายเงินตามคุณสมบัติของผู้ต้องขังตามลำดับชั้น จะแบ่งไว้ 5 ลำดับชั้น จากลำดับชั้นที่ 5 จะได้รับเงินน้อยที่สุดจนถึงลำดับชั้นที่ 1 จะได้รับเงินมากที่สุด เป็นไปตามข้อบังคับของรัฐบาลว่าด้วยอำนาจรัฐบาล ค.ศ. 2010 นอกจากนี้ ยังมีการจ่ายเงินในกรณีอื่นๆ เช่น การทำงานล่วงเวลา การทำงานในวันหยุดพักผ่อน รวมถึงการทำงานของนักโทษที่มีผลการทำงานดี ส่วนการจ่ายเงินในกรณีการทำงานให้กับเอกชน ผู้ต้องขังจะได้รับค่าแรงไม่น้อยกว่าตามที่มีการจ้างงานที่คล้ายคลึงกันในท้องถิ่นเพื่อคุ้มครองผู้ต้องขังไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบในการใช้แรงงาน ซึ่งทางเรือนจำจะหักเงินออกบางส่วนตามความจำเป็นและเหมาะสมแต่ต้องไม่เกินร้อยละ 80 ของค่าจ้าง³⁸

จากรูปแบบการทำงานในเรือนจำของสหรัฐอเมริกาและการจ่ายค่าจ้างในการทำงานของผู้ต้องขัง มีความเหมาะสมกับการทำงานของผู้ต้องขังและเหมาะสมกับลักษณะของงานที่ทำเพราะมีความใกล้เคียงกับการทำงานของคนทั่วไป เช่น การคุ้มครองการทำงานในวันหยุด วันลา หรือช่วงระยะเวลาของการพักผ่อนและการทำงานล่วงเวลา จึงมีความชัดเจนที่ผู้ต้องขังได้รับความคุ้มครองในการทำงานตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

3.2.4 มาตรการตามกฎหมายสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

การคุ้มครองการทำงานของผู้ต้องขังในเรือนจำของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีอธิบายไว้ดังนี้

³⁸ ภัทวีย์ เดชไชยวงษ์. (2557). อังแล้วเชิงอรรถที่ 36. หน้า 97-101.

3.2.4.1 การทำงานของนักโทษในเรือนจำ

1. การทำงาน กิจกรรมที่ใช้การทำงานเพื่อบำบัด จักต้องตอบสนองโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถที่จะทำงาน และที่จะถือเป็นอาชีพ หรือสามารถยึดเป็นอาชีพหลังการปล่อยตัวได้

2. เจ้าหน้าที่บังคับโทษชอบที่จะมอบหมายงานที่มีรายได้ให้แก่ผู้ต้องขังเป็นราย ๆ ไป และในการนี้จะต้องคำนึงถึงความสามารถ ความสำเร็จและความชอบของผู้ต้องขังด้วย

3. ผู้ต้องขังที่มีความสามารถจะต้องได้รับโอกาสในการฝึกวิชาชีพฝึกวิชาเพิ่มเติม หรือมีส่วนร่วมในมาตรการฝึกวิชาชีพ

4. ในกรณีที่ไม้อาจมอบหมายให้ผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพหรือฝึกวิชาเพิ่มเติมหรือมีส่วนร่วมในมาตรการตามข้อ 3 จะต้องมอบหมายงานอื่นให้แก่ผู้ต้องขัง

5. ในกรณีที่ผู้ต้องขังนั้น ไม่สามารถที่จะทำงานที่มีรายได้ต้องให้ผู้ต้องขังนั้นทำงานที่เป็นการบำบัดแทน³⁹

ผู้ต้องขังจะต้องได้รับอนุญาตให้มีสิทธิเลือกทำงาน ฝึกวิชาชีพ หรือการอบรม อาชีพเพิ่มเติมนอกเรือนจำได้อย่างอิสระ เมื่อสิ่งเหล่านี้อยู่ในกรอบของแผนการบังคับโทษที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความสามารถทำ ถือ หรือยึดเป็นอาชีพภายหลังการปล่อยตัวและไม่ขัดต่อเหตุผลพิเศษของการบังคับโทษผู้ต้องขังอาจได้รับอนุญาตให้ทำงานด้วยตนเองได้⁴⁰

3.2.4.2 ค่าตอบแทนการทำงาน

ค่าตอบแทนการทำงานผู้ต้องขังที่ทำงานพึงมีสิทธิที่ได้รับค่าตอบแทนการทำงาน ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งค่าตอบแทนการทำงานอาจคิดตามผลงานของผู้ต้องขังและตาม ลักษณะของงานก็ได้ให้แจ้งค่าตอบแทนการทำงานเป็นหนังสือให้ผู้ต้องขังทราบ⁴¹ การริเริ่มให้มีการจ่ายค่าตอบแทนในการทำงานเป็นหัวใจสำคัญของหลักการปฏิรูป การบังคับโทษสมัยใหม่ ผู้ต้องขังทุกคนที่ทำงานจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถในการทำงานเช่นเดียวกับเมื่อครั้งที่ผู้ต้องขังนั้นมีอิสรภาพ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดค่าตอบแทนการทำงาน เงินค่าใช้จ่ายสนับสนุนการ ฝึกอบรม ค่าชดเชยกรณีที่ไม่สามารถทำงานได้ รวมถึงเงินช่วยเหลือ⁴²

³⁹ StVOllzG § 37. อ้างถึงใน ธาณี วรภัทร์. (2555). *กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า117

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 117.

⁴¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 118.

⁴² KG NStZ. (2003). JedochkeinprivatrechtlichesAebeits-oderAusbildungsverhältnisund danitkein Lohnans pruchbei ArbeitsausfallausorganisationsbedingtenGründen, p.188. อ้างถึงใน ปาริมา คงสุจริต. (2558).

3.2.4.3 การใช้เงินในระหว่างต้องโทษในเรือนจำ⁴³

สิทธิของผู้ต้องขังในการใช้เงินเพื่อซื้ออาหารและเครื่องบริโภคต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องทำความสะอาดร่างกายด้วยเงินประจำตัว จากคำเสนอผ่านทางเรือนจำเรือนจำเป็นผู้ดูแลคำเสนอโดยคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็นของผู้ต้องโทษ แต่ในกรณีสิ่งของที่เป็นอันตรายจะไม่ได้รับอนุญาตให้ซื้อโดยเด็ดขาด และกรณีผู้ต้องโทษไม่มีเงินประจำตัวโดยมิใช่ความผิดของตนนั้น อาจได้รับอนุญาตให้ซื้อสิ่งของในจำนวนที่สมควรจากเงินตนเอง และในกรณีที่รัฐให้ความช่วยเหลือได้แก่

1. ผู้ต้องโทษที่ชราหรือพิการหรือไม่เคยได้รับค่าชดเชยการตกงานเลย ให้มีสิทธิได้รับเงินติดกระเป๋าตามสมควร เงินติดกระเป๋านี้ให้ใช้กรณีผู้ต้องโทษที่ไม่ได้รับค่าแรงสำหรับทำงาน
2. ผู้ต้องโทษมีสิทธิได้รับเงินเดือนประจำจากรัฐตามกฎหมายรายเดือน และใช้เงินติดกระเป๋าสำหรับจ่ายสิ่งของ
3. ผู้ต้องโทษอาจยื่นคำร้องให้จ่ายเงินรายได้ของตนให้แก่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลที่สามได้ เพื่อการชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูตามกฎหมาย
4. เงินรายได้ของผู้ต้องโทษตามกฎหมาย รายได้จากการทำงานนอกเรือนจำหรือเงินจากการได้รับอนุญาตให้ทำงานส่วนตัว ให้แยกฝากไว้เป็นเงินออมสำหรับการดำรงชีพที่จำเป็นและเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูให้เพียงพอสำหรับ 4 สัปดาห์หลังการปล่อยตัว สิทธิเรียกร้องให้จ่ายเงินออมไม่อาจถูกอายัดได้ภายในจำนวนตามที่กล่าว ส่วนการจ่ายเงินออมเมื่อปล่อยตัวนั้น เจ้าหน้าที่อาจทำการโอนเงินทั้งหมดหรือบางส่วนให้ผู้คุมประพฤติหรือองค์กรช่วยเหลือผู้ต้องขัง เพื่อพิจารณาว่าเงินที่ได้รับไปนั้นจะใช้อย่างไรในสี่สัปดาห์แรกหลังการปล่อยตัว ผู้คุมประพฤติหรือองค์กรช่วยเหลือผู้ต้องขังต้องแยกเงินดังกล่าวออกจากทรัพย์สินของตนด้วยความยินยอมของผู้ต้องขังหรืออาจมีการ โอนเงินให้ผู้ต้องอุปการะเลี้ยงดูโดยตรง และผู้บัญชาการเรือนจำอาจอนุญาตให้มีการใช้เงินอมนั้นเพื่อประโยชน์ในการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องโทษ

จากหลักกฎหมายการคุ้มครองการทำงานของผู้ต้องขังในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สรุปได้ว่า มีการคุ้มครองการทำงานของผู้ต้องขังอย่างเป็นระบบ โดยได้นำกฎหมายแรงงานที่ใช้กับบุคคลทั่วไปมาใช้กับผู้ต้องขังที่ทำงาน เช่น มีการคิดคำนวณการจ่ายค่าแรง การรับจ้างทำงาน หรือการจ่ายค่าชดเชยการทำงานเป็นต้น โดยยึดหลักการลงโทษสมัยใหม่จากการแก้

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองการทำงานของผู้ต้องขัง. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 69.

⁴³ ชานี วรภัทร์. (2555). อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 39. หน้า 124-125.

แก้แทนเป็นการแก้ไขฟื้นฟูเพื่อให้มีความสอดคล้องและไม่ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนและ
เป็นไปตาม ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ค.ศ. 1955

3.3 มาตรการทางกฎหมายตามกฎหมายไทย

กฎหมายราชทัณฑ์ของไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของผู้ต้องขัง มีดังนี้

3.3.1 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 บัญญัติขึ้นทั้งหมด 8 หมวด ประกอบด้วยหมวดต่าง ๆ
ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการราชทัณฑ์ มีอำนาจในการกำหนดนโยบายเพื่อบริหารงานราชทัณฑ์
ในด้านต่างๆ

หมวด 2 อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานเรือนจำ มีอำนาจในการบริหารจัดการเกี่ยวกับงาน
ผู้ต้องขังตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์

หมวด 3 การจำแนก เขตความรับผิดชอบ และมาตรฐานเรือนจำ เป็นงานด้านการจำแนก
ผู้ต้องขังเกี่ยวกับ เพศ สถานะ การพัฒนาพฤตินิสัยและงานด้านความมั่นคงของเรือนจำ

หมวด 4 ผู้ต้องขัง โดยในหมวดที่ 4 ได้แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้ ได้แก่ ส่วนที่ 1 การรับตัว
ผู้ต้องขัง ส่วนที่ 2 การจำแนกและการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง

หมวด 5 สิทธิ หน้าที่ ประโยชน์ และกิจการอื่น ๆ เกี่ยวกับผู้ต้องขัง โดยในหมวดที่ 5 ได้
แบ่งเป็น 6 ส่วนดังนี้ ได้แก่ ส่วนที่ 1 สิทธิของผู้ต้องขัง ส่วนที่ 2 หน้าที่และการงานของผู้ต้องขัง
ส่วนที่ 3 ประโยชน์ของผู้ต้องขัง ส่วนที่ 4 สุขอนามัยของผู้ต้องขัง ส่วนที่ 5 การติดต่อผู้ต้องขัง ส่วน
ที่ 6 ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง

หมวด 6 การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการพ้นจากเรือนจำ เป็นการเตรียมความ
พร้อมในด้านการใช้ชีวิตของผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ

หมวด 7 วินัยและบทลงโทษ

หมวด 8 ความผิดเกี่ยวกับเรือนจำ

โดยผู้วิจัย ได้เลือกศึกษาส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สินหรือรายได้ของผู้ต้องขัง ดังนี้

3.3.1.1 หมวดที่ 5 ส่วนที่ 6 ว่าด้วยทรัพย์สินของผู้ต้องขัง

ทรัพย์สินชนิดใดจะเป็นสิ่งของที่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในเรือนจำให้
เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทรัพย์สินที่เป็นสิ่งของอนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในเรือนจำแต่มีปริมาณหรือจำนวนเกินกว่าที่อธิบดีอนุญาต หรือเป็นสิ่งของที่ไม่อนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในเรือนจำ ให้แจ้งญาติมารับคืนจากเจ้าพนักงานเรือนจำ แต่ถ้าไม่มีผู้มารับภายในเวลาที่เรือนจำกำหนด อาจจำหน่ายแล้วมอบเงินให้แก่ผู้ต้องขังภายหลังหักค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย แต่ถ้าของนั้นมีสภาพเป็นของสละได้ง่าย ของอันตรายหรือโสโครกให้เจ้าพนักงานเรือนจำทำลายเสีย

การจำหน่ายและการทำลายสิ่งของตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบกรมราชทัณฑ์⁴⁴

ทรัพย์สินตามที่กล่าว ย่อมรวมไปถึงเงินรายได้ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากที่เข้ามาอยู่ในเรือนจำแล้ว การที่ผู้ต้องขังมีสิทธิรับเงินรายได้ดังกล่าวแต่เกิดปัญหาในการเก็บรักษา ทางเรือนจำจึงต้องให้ผู้ต้องขังแจ้งให้ญาติมารับคืน ซึ่งการบัญญัติไว้ตามข้อความนี้ ทำให้เรือนจำต้องรับภาระในการดูแลทรัพย์สินหรือเงินทองของผู้ต้องขัง ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ไว้ให้ผู้ต้องขังจัดการทรัพย์สินของตนอย่างไร ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า กรมราชทัณฑ์ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการกับชีวิตของผู้ต้องขังภายในเรือนจำตามระเบียบโดยเคร่งครัดทุกกรณีนั้น แต่ไม่มีระเบียบใดที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินหรือรายได้ของผู้ต้องขัง และยังขัดแย้งกับหลักการคุ้มครองบุคคลที่ถูกคุมขังหรือจำคุก ซึ่งผู้ต้องขังควรจะมีสิทธิเลือกที่จะดูแลทรัพย์สินของตนเองได้มากกว่าที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ในปัจจุบัน

ทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่ตกค้างอยู่ในเรือนจำ ในกรณีต่อไปนี้ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

(1) ผู้ต้องขังหลบหนีพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันที่หลบหนี

(2) ผู้ต้องขังถูกปล่อยตัวไปแล้วและไม่มารับทรัพย์สิน เงินรางวัล หรือเงินทำขวัญของตนไปภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับการปล่อยตัว⁴⁵

จากบทบัญญัติใน (2) ทรัพย์สินที่ผู้ต้องขังไม่มารับให้ตกเป็นของแผ่นดิน ผู้วิจัย มีความเห็นว่า นโยบายสำคัญประการหนึ่งคือการติดตามชีวิตผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษเพื่อไม่ให้กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก และเพื่อเป็นการสนองต่อนโยบายการแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัยให้ประสบความสำเร็จ ควรให้ผู้ต้องขังสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นมารับทรัพย์สินคืนจากเรือนจำแทนตนเองได้ ดังนั้น กรมราชทัณฑ์ควรจะดูแลทั้งชีวิตและทรัพย์สินของผู้ต้องขังโดยให้มีผู้มารับแทนได้ เพื่อไม่ให้มีทรัพย์สินตกค้างและเพื่อประโยชน์ของผู้ต้องขังที่จะไม่ถูกยึดทรัพย์สินดังกล่าว

⁴⁴ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560. มาตรา 62.

⁴⁵ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560. มาตรา 63.

3.3.1.2 หมวดที่เกี่ยวกับหน้าที่และการงานของผู้ต้องขัง

หน้าที่การงานของผู้ต้องขัง

มาตรา 50 วรรคหนึ่ง⁴⁶ “ผู้ต้องขังไม่มีสิทธิได้ค่าจ้างจากการงานที่ได้ทำ แต่ในกรณีที่ได้การงานที่ได้ทำไปนั้นก่อให้เกิดรายได้ซึ่งคำนวณเป็นราคาเงินได้ ผู้ต้องขังอาจได้รับเงินรางวัลตอบแทนจากการงานนั้นได้”

วรรคสอง “การคำนวณรายได้เป็นราคาเงินและการจ่ายเงินรางวัล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

จากข้อความที่บัญญัติขึ้น ผู้ต้องขังจะไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างจากการทำงานซึ่งมีความเป็นมาตั้งแต่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 จนถึงฉบับปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 แต่ยังไม่มีการแก้ไขเรื่องการจ่ายค่าจ้างการทำงานให้ผู้ต้องขัง มีแต่เฉพาะการได้รับเงินส่วนแบ่งจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือที่เรียกว่าเงินรางวัลปันผล ซึ่งเงินจำนวนนี้ไม่ใช่รายได้ที่แน่นอนหรืออาจจะไม่มีสิทธิได้รับเลย หากทางเรือนจำไม่มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจ่ายค่าจ้างเมื่อมีการทำงานเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะสร้างแรงจูงใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้รู้จักขยันทำงาน และในกรณีที่ผู้ต้องขังจะต้องจ่ายค่าชดเชยเยียวยาให้แก่ผู้เสียหาย หรือการแบ่งปันเงินบางส่วนส่งให้กับครอบครัวก็จะเป็นการบรรเทาปัญหาอีกทางหนึ่งในกรณีที่มีความขัดสนทางการเงิน และประการต่อมา หากกรมราชทัณฑ์ต้องการเปลี่ยนแปลงระบบการรับภาระค่าอาหารของผู้ต้องขัง ซึ่งเมื่อคิดเป็นเงินแล้วต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 15 ล้านบาทต่อวันนั้น โดยให้ผู้ต้องขังทุกคนต้องจ่ายค่าอาหารให้เรือนจำด้วยการถูกหักเงินที่ได้รับจากค่าจ้างที่ทำงานให้เรือนจำ ก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารเรือนจำของไทยในทางที่ดีขึ้น

มาตรา 51 วรรคหนึ่ง⁴⁷ “ผู้ต้องขังซึ่งได้รับบาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือตาย เนื่องจากการงานตามมาตรา 48 หรือมาตรา 49 มีสิทธิได้รับเงินทำขวัญตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

วรรคสอง “ในกรณีที่ผู้ต้องขังซึ่งมีสิทธิได้รับเงินทำขวัญตามวรรคหนึ่งตาย ให้จ่ายเงินทำขวัญนั้นแก่ทายาท”

ในบทบัญญัตินี้ เป็นการทำงานตามคำสั่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้ต้องขังจึงไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้าง เพราะเป็นงานด้านการทำนุบำรุงเรือนจำ ด้านการรักษาความสะอาดหรืองาน

⁴⁶ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560. มาตรา 50.

⁴⁷ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560. มาตรา 51.

สุขภาพของเรือนจำ หรือเพื่อประโยชน์กับทางราชการ ดังนั้น เงินที่หายทได้รับจึง ไม่ใช่เป็นเงินรางวัลปันผล

3.3.2 กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ที่ภาครัฐสามารถนำมาปรับใช้ได้ มีดังนี้

คำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศ หรือการดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผล โดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด ทั้งนี้ ในพระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำการใดๆ หรือให้หน่วยงานของรัฐออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดในบางกรณีด้วยก็ได้

ในการออกพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวอาจกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ก่อนประกอบกิจการก็ได้ ในกรณีนี้ ให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 และบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม⁴⁸

จากบทบัญญัติดังกล่าว ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสไว้อย่างกว้าง ๆ ให้หน่วยงานภาครัฐที่มีความประสงค์จะให้หน่วยงานของตนมีระบบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถทำได้ และให้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ นอกจากนี้ ยุคปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นยุคเทคโนโลยีที่รัฐบาลพยายามสนับสนุนให้ภาครัฐทุกฝ่ายเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และช่วยป้องกันการทุจริตอีกทั้งยังเพื่อให้งานบริการเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว

พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ภาครัฐ พ.ศ. 2549

ในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีระบบเอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) เอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นต้องอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม โดยสามารถแสดงหรืออ้างอิงเพื่อใช้ในภายหลังและยังคงความครบถ้วนของข้อความในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

⁴⁸ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544. มาตรา 35.

(2) ต้องกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการยื่นเอกสารที่ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยปกติให้ยึดถือวันเวลาของการปฏิบัติงานหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นหลัก และอาจกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วยก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายในเรื่องนั้นกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(3) ต้องกำหนดวิธีการที่ทำให้สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ ประเภท ลักษณะหรือรูปแบบของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสามารถแสดงได้ว่าเจ้าของลายมือชื่อรับรองข้อมูลในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

(4) ต้องกำหนดวิธีการแจ้งการตอบรับด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อเป็นหลักฐานว่าได้มีการดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว⁴⁹

หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ เพื่อให้การดำเนินการใด ๆ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐมีความมั่นคงปลอดภัยและเชื่อถือได้

แนวนโยบายและแนวปฏิบัติอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเนื้อหา ดังต่อไปนี้

(1) การเข้าถึงหรือควบคุมการใช้งานสารสนเทศ

(2) การจัดให้มีระบบสารสนเทศและระบบสำรองของสารสนเทศซึ่งอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและจัดทำแผนเตรียมพร้อมกรณีฉุกเฉินในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้สามารถใช้งานสารสนเทศได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง

(3) การตรวจสอบและประเมินผลความเสี่ยงด้านสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ⁵⁰

ในกรณีที่มีการรวบรวม จัดเก็บ ใช้ หรือเผยแพร่ข้อมูล หรือข้อเท็จจริงที่ทำให้สามารถระบุตัวบุคคล ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย⁵¹

แนวนโยบายและแนวปฏิบัติตามมาตรา 5 และมาตรา 6 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำเป็นประกาศ และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการมอบหมาย จึงมีผลใช้บังคับได้⁵²

หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่ได้แสดงไว้ และให้จัดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

⁴⁹ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549. มาตรา 3.

⁵⁰ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549. มาตรา 5.

⁵¹ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549. มาตรา 6.

⁵² พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549. มาตรา 7.

การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชกฤษฎีกานี้ ไม่มีผลเป็นการยกเว้นกฎหมายหรือหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนดไว้เพื่อการอนุญาต อนุมัติ การให้ความเห็นชอบ หรือการวินิจฉัย⁵³

ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

จากบทบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องการพัฒนาระบบดังกล่าวไปใช้ในหน่วยงานของตน จะต้องมีความพร้อมในระบบเอกสารต้องอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และต้องกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการยื่นเอกสารนั้นด้วย โดยพระราชกฤษฎีกานี้ ได้วางแนวปฏิบัติไว้อย่างละเอียดและต้องมีความพร้อมด้านสารสนเทศของระบบหากหน่วยงานราชการที่มีความพร้อมตามที่บัญญัติไว้ ก็สามารถวางแผนและนโยบายเพื่อนำเสนอต่อ นายกรัฐมนตรีต่อไป⁵⁴

กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479

หมวด 11 รายได้และการจ่ายเงินรางวัล

ข้อ 59 หากงานที่จัดให้ผู้ต้องขังทำมีรายได้ ให้คำนวณราคาของงานเป็นทุนแรงงานและกำไร โดยให้ผู้ต้องขังและเจ้าพนักงานเรือนจำได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลในงานที่มีกำไร ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ต้องขังที่มีส่วนร่วมทำงานนั้น

(2) เจ้าพนักงานเรือนจำที่ทำหน้าที่ควบคุมหรือฝึกอบรมผู้ต้องขังที่ทำงานหรือช่วยเหลือ หรือสนับสนุนงานที่จัดให้ผู้ต้องขังทำนั้น

เจ้าพนักงานเรือนจำที่จะได้รางวัลตามข้อนี้ ให้พิจารณาให้ได้รับรางวัลจนถึงผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกัน⁵⁵

รางวัลที่จะจ่ายให้ตามข้อ 59 (1) และ (2) นั้น สำหรับผู้ต้องขังให้จ่ายได้ไม่เกินร้อยละห้าสิบ และสำหรับเจ้าพนักงานเรือนจำให้จ่ายได้ไม่เกินร้อยละสิบห้าของกำไรทั้งหมด⁵⁶

รางวัลที่จะจ่ายให้แก่ผู้ต้องขังและเจ้าพนักงานเรือนจำนั้น ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

⁵³ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549. มาตรา 9.

⁵⁴ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549. มาตรา 10.

⁵⁵ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479. ข้อ 59.

⁵⁶ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479. ข้อ 60.

(1) สำหรับผู้ต้องขัง ให้พิจารณาจากแรงงานที่ผู้ต้องขังมีส่วนร่วม ความมั่งคั่งในการใช้วัสดุ ความประณีตเรียบร้อยของงาน ความรวดเร็วในการทำงาน ความอดุสาหะ การถนอมและรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ และคุณค่าของงานประกอบกับลำดับชั้นและประเภทของผู้ต้องขัง

(2) สำหรับเจ้าพนักงานเรือนจำ ให้พิจารณาถึงความสำคัญของหน้าที่และความมีส่วนร่วมรับผิดชอบ⁵⁷

นอกจากรางวัลอันพึงได้รับตามความในข้อ 59 ข้อ 60 และข้อ 61 ถ้าผู้ต้องขังหรือเจ้าพนักงานเรือนจำคนใดคิดประดิษฐ์สิ่งของหรือเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับใช้เป็นประโยชน์สำคัญในการผลิตสินค้าหรือในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังขึ้นให้ได้รับรางวัลจากกำไรนอกจากที่ต้องจ่ายเป็นรางวัลตามข้อ 60 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด⁵⁸

ตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ซึ่งต่อมาได้มีการยกเลิก พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ถึงแม้ว่ามีการยกเลิกกฎหมายฉบับเก่าและกฎหมายฉบับใหม่มิได้กำหนดให้ระเบียบเดิมยังใช้ได้อยู่จะถือว่าระเบียบเดิมต้องยกเลิกตามกฎหมายเดิมไปด้วยแต่ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 กำหนดบทเฉพาะกาลไว้ให้กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศ ยังใช้ได้อยู่แต่หากจะแก้ไข ยกเลิก และออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมตามคำแนะนำหรือคำปรึกษาของคณะกรรมการราชทัณฑ์

3.3.3 ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการรับจ่ายเงินฝากของผู้ต้องขังในเรือนจำ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559⁵⁹

เป็นระเบียบที่ใช้บังคับเกี่ยวกับรับจ่ายเงินฝากของผู้ต้องขังในเรือนจำฉบับปัจจุบัน ซึ่งกำหนดจำนวนเงินฝาก กำหนดอัตราการใช้เงินของผู้ต้องขัง พร้อมทั้งกำหนดวิธีการรับฝากเงินให้แก่ผู้ต้องขัง โดยมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันผู้ต้องขังสร้างอิทธิพลด้วยการใช้เงินซึ่งอาจเป็นปัญหาให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในเรือนจำ จึงได้กำหนดห้ามการใช้เงินเกินอัตราและห้ามมีเงินฝากในบัญชีเกินอัตราดังจะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ 5/1 ให้ผู้ต้องขังมีเงินฝากในบัญชีได้ไม่เกินคนละ 9,000 บาท แต่เงินค่าจ้างเงินรางวัลจากการทำงาน หรือเงินที่ได้รับจากทางราชการให้รับฝากไว้ได้แม้จะทำให้อุดเงินฝากเกินกว่า 9,000

⁵⁷ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479. ข้อ 61.

⁵⁸ กฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความใน มาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479. ข้อ 63.

⁵⁹ ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการรับจ่ายเงินฝากของผู้ต้องขังในเรือนจำ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559.

บาท โดยให้เจ้าหน้าที่จัดให้มีหมายเหตุให้ชัดเจนเกี่ยวกับวัน เดือน ปีที่รับฝาก ประเภทของเงินและจำนวนที่ได้รับ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การตรวจสอบ

ข้อ 15 “ให้ผู้ต้องขังถอนเงินฝากของผู้ต้องขังสำหรับใช้จ่ายประจำวันได้ วันละครั้ง ครั้งละไม่เกิน 300 บาท หากเรือนจำใดประสงค์จะให้ผู้ต้องขังถอนเงินใช้ประจำวันมากกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ขออนุมัติจากอธิบดีเป็นกรณีๆ ไป”

ข้อ 16 “ผู้ต้องขังใดมีความประสงค์จะถอนเงินฝากของผู้ต้องขัง เพื่อใช้ในกิจการอื่นเป็นกรณีพิเศษต่างหากจากการถอนใช้ประจำวัน ให้กระทำโดยทำคำร้องเสนอต่อผู้บัญชาการเรือนจำให้ผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาอนุญาตตามที่เห็นสมควรเป็นราย ๆ ไป”

ระบบการฝากเงินให้ผู้ต้องขัง

ให้ปฏิบัติตาม ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยกรับจ่ายเงินฝากของผู้ต้องขังในเรือนจำ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ข้อ 11 “การรับชานาคิต ตัวเงิน หรือเอกสารอื่นใดอันแทนตัวเงิน ให้เจ้าหน้าที่รับฝากลงทะเบียนรับไว้ แล้วไปรับเงินโดยมิชักช้าภายในกำหนด 3 วัน เมื่อได้รับเงินแล้วให้ดำเนินการตามข้อ 5 และข้อ 6”

ข้อ 12 “ให้จัดทำทะเบียนการรับชานาคิต ตัวเงิน หรือเอกสารอื่นใดอันแทนตัวเงินประจำวันตามแบบที่กำหนดท้ายระเบียบนี้”

จากระเบียบดังกล่าวข้างต้น ไม่มีการบัญญัติถึงวิธีการทางธนาคารหรือการโอนเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ ยังใช้วิธีฝากเงินสดที่ญาติจะต้องเดินทางมายังเรือนจำ และการส่งชานาคิตผ่านไปรษณีย์และเจ้าหน้าที่จะต้องไปติดต่อขอรับเงินสดจากไปรษณีย์ด้วยตนเอง

จากการศึกษากฎหมายราชทัณฑ์ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินหรือรายได้ของผู้ต้องขังตามกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายในประเทศไทย สรุปได้ว่ากฎหมายต่างประเทศมีความทันสมัยและให้โอกาสแก่ผู้ต้องขังได้ใช้สิทธิของตนเองได้มากขึ้น โดยมีเป้าหมายที่เหมือนกันคือการส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัยและชีวิตภายหลังพ้นโทษของผู้ต้องขังเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีมีอาชีพที่สุจริตไม่ก่ออาชญากรรมและความเดือดร้อนให้กับสังคม จึงได้จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อรองรับการปล่อยตัว เช่น การออมเงิน การสะสมเงินฝาก โครงการฝึกอาชีพ และการให้ความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพที่ผู้ต้องขังสามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ นอกจากนี้ การจ่ายค่าตอบแทนต่าง ๆ จากการทำงานมีความชัดเจนเป็นระบบโดยผู้ต้องขังสามารถตรวจสอบผลประโยชน์ของตนเองได้ มีความผ่อนคลายพร้อมทั้งให้สิทธิเสรีภาพอย่างเหมาะสม อีกทั้งการใช้จ่ายเงินในระหว่างต้องโทษไม่เคร่งครัดจนเกินไป หรือแม้แต่ระเบียบ

การฝากเงินให้ผู้ต้องขังได้มีการเพิ่มช่องทางการฝากเงินที่สะดวก เช่น การฝากโดยเช็ค และวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับกฎหมายราชทัณฑ์ของประเทศไทย แม้จะมีเป้าหมายเช่นเดียวกับกฎหมายราชทัณฑ์ของต่างประเทศ คือการแก้ไขฟื้นฟูพฤตินิสัยและชีวิตผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษก็ตาม แต่กฎหมาย กฎระเบียบและวิธีการที่ปฏิบัติในปัจจุบัน ยังไม่เอื้ออำนวยด้านการใช้สิทธิของผู้ต้องขังได้อย่างเท่าเทียมและทันสมัยเช่นเดียวกับกฎหมายราชทัณฑ์ของต่างประเทศ